

EU-konferenssi Klaipédassa, Liettuassa 13.-15.5.2009

Raportin laatinut ja valokuvat Heidi Helkiö-Mäkelä

**RAPORTTI OSALLISTUMISESTA EU-KONFERENSSIIN KLAIPEDASSA,
LIETTUASSA 13.-15.5.2009**

KLAIPEDA, LIETTUA

TARKOITUS

Löytää uusia yhteistyön muotoja Liettuan, Latvian ja Tanskan kanssa sekä tutustua paikalliseen toimintaryhmän työhön.

OSALLISTUJA

Heidi Helkiö-Mäkelä, Projektisihteeri, Perinnelaivayhdistys Ihana ry

TAUSTAA

Perinnelaivayhdistys Ihana ry on kiinnostunut kansainvälisestä yhteistyöstä ja he olivat yhteyksissä laivanrakentajiin ja toimintaryhmään Klaipedassa, Liettuassa. Muutamat laivanrakentajat Liettuassa esittivät kiinnostuksensa yhteistyötä kohtaan Ihanan kanssa, ja tästä syystä päätettiin osallistua EU-konferenssiin. EU-konferenssissa oli tarkoituksena esitellä niin Karhuseutu ry:n toimintaa kuin myös Perinnelaivayhdistys Ihana ry:n hanketoimintaa merellisen kulttuuriperinnön ympärillä.

YLEISTÄ

Klaipeda sijaitsee Liettuan länsirannikolla ja on maan kolmanneksi suurin kaupunki. Kaupungissa on noin 200 000 asukasta. Se on myös Liettuan ainoa satama Itämerellä sekä Itämeren itärannikon pohjoisin jäätyvätön satama. Klaipeda on jo kauan ollut tärkeä kaupankäyntikeskus, johon on saapunut kauppamiehiä sekä pohjoisesta että lännestä. Arkkitehtuuriltaan Klaipeda muistuttaakin useaa Länsi-Euroopan kaupunkia. Klaipedassa on samanlaista arkkitehtuuria kuin Saksassa, Englannissa ja Tanskassa. Suositut merenrantakohteet Neringa ja Palanga sijaitsevat läheltä Klaipedaa.

Keskiviikko 13.5.09

Istun mietteläänä Helsinki-Vantaan lentokentän kahviossa ja katselen ympärilleni: Liikemiehet puvuissansa ovat uppoutuneet kannettavien tietokoneidensa maailmihin. Itse yritän viimehetkillä opetella ulkoa seuraavan päivän esitystäni. Tunnen itseni hieman ulkopuoliseksi ruutuvihon ja

ilmaiskynäni kanssa kaikkien kannettavien ympäröimänä. Toisaalla aasialaiset kävelevät ympäriinsä hengityssuojaimet kasvojensa suojina, siinä pelossa, että voisivat Suomesta saada sikainfluenssatartunnan. Näky on mielestäni lähinnä hupaisa. Ostan vielä ennen lentoa sisuaskin kahviosta. En liiemmin pidä sisuista, mutta niiden ostaminen on kummallinen tapani aina ulkomaille yksin lähtiessä.

Lennän ensi Riikaan, Latviaan, jossa joudun vielä odottelemaan jokusen tunnin. Ihmiset vieressäni vaihtuvat vähän väliä. Välillä vieressäni puhutaan venäjää, välillä taas liettuaa. Hetken kuluttua kieli vieressäni taas vaihtuu. Huomaan, että viereeni istahtaa vanhempi pariskunta, mutta olen niin uppoutunut kirjaan, etten edes katso heitä päin. Pariskunta on jo hetken aikaa keskustellut keskenään, kun havahdun. Mies vieressäni puhuu huolitellulla englannin kielellä ja tajuan, että puhetyylissä on jotain hyvin tuttua. Katson varovasti viereeni ja tajuan, että kyseessä on James Bond, Sir Roger Moore ja hänen vaimonsa. Katson vielä uudemman kerran, taas varovasti, mutta nyt jo hieman pidempään. Katselen ympärilläni, ovatko muut matkustajat huomanneet saman vai onko lähes 12 tuntia kestänyt matka aiheuttanut näköharhoja. Muutama muukin ihminen on selvästi huomannut saman. Pariskunta lähtee Vilnaan ja jään hämilleni istumaan, enkä tietenkään tajua edes ottaa valokuvaa.

Itseni lisäksi EU-konferenssiin osallistuu Pohjoismaista myös kaksi tanskalaismiestä. Koneeseen noustuani olen varma, että olen tunnistanut heti toisen tanskalaisen. Myös tanskalainen tunnistaa ilmeisesti minut suomalaiseksi, sillä hän nyökkää tervehdyksen merkiksi ja hymyilee. Palangan lentokentällä meitä on vastassa Leader-toimintaryhmien kansainvälisiä asioita hoitava Marius Kairys, joka kuljettaa meidät Klaipedaan hotelliin. En ole pystynyt matkan aikana opiskelemaan esitystäni tarpeeksi ja olenkin iloinen, että hotellissa minulla on koko ilta aikaa harjoitella esitystäni. Tai sitten ei. Saamme kutsun illalliselle hotellin ylimpään kerrokseen, josta näkee käytännössä koko Klaipedan kaupungin sekä Itämeren pitkälle. Illallisella ovat minun lisäksi Marius Kairys ja kolme muuta maa- ja metsätalousministeriön edustajaa, sekä Lars Hedegaard ja Karsten Hagel Jensen kalastustoimintaryhmä Nordista, Tanskasta. Toisen heistä olenkin jo tavannut lentokoneessa. Varmistan vielä häneltä, että olen todellakin istunut 007:n vieressä. Saan varmistuksen asiaan.

Hotellin vieressä oleva kukkalaiva kuvastaa meren merkitystä Klaipedan kaupungille.

Illallisen jälkeen jatkamme matkaa vielä urheilubaariin, joka on ainoa kaupungissa keskiviikkoiltana avoinna oleva paikka. On mukavaa tutustua toimintaryhmän jäseniin, vaikkakin hermoilen seuraavan päivän esitystä, jota ei vielä ole hiottu tarpeeksi. Palaan kello yhden aikaan

hotelliin ja alan harjoitella esitystäni peilin edessä. Muutaman siiderilasillisen jälkeen esitys tuntuikin hyvin harjoitellulta ja tunnen olevani valmis sen esittämään noin sadalle ihmiselle.

Eri toimintaryhmien edustajia tutustumassa urheilubaarissa.

Torstai 14.5.2009

Aamulla tunne on kuitenkin toinen. Yritän vielä ennen aamupalaa harjoitella esitystä, mutta unohdan miltei koko ajan, mitä olen sanomassa. Tunnen pientä paniikin omaista tunnetta vatsan pohjassa.

Konferenssissa on tulkki, joka kääntää myös minun puheeni liettuaksi. Hän tulee vielä varmistamaan, että puhun tarpeeksi hitaaksi, jotta hän ehtii kääntämään esitystäni. Etsin omaa paikkaani auditoriosta ja paikka löytyykin puhujapöntön vierestä auditorion edestä. Istun yleisön eteen ja asetan luurit korviini, sillä ensimmäiset esitykset ovat liettuaksi. Tulkin puhe muuttuu äkkiä korvissani pelkäksi muminaaksi, sillä pyörötän mielessäni vielä viime hetkillä omaa esitystäni. Muistan kuitenkin pitää kasvoillani ilmeen, joka viestii siitä, että kuuntelen tarkkaavaisesti esitystä. Jossain vaiheessa kuulen oman nimeni ja kävelen mahdollisimman varmoin askelin puhujapöntön luo. Olen sittenkin harjoitellut esitystäni tarpeeksi, sillä en tarvitse muistilappuani missään vaiheessa esityksen aikana. Esityksen jälkeen yleisöllä on vielä tilaisuus kysyä esitykseeni liittyviä kysymyksiä. Oman esitykseni jälkeen voinkin rauhassa keskittyä muiden esityksiin.

Liettuan maa- ja metsätalousministeriön edustajien kanssa keskustelemassa ennen konferenssin alkua.

EU-konferenssin ulkomaalaiset puhujat: Karsten Hagel Jensen, Lars Hedegaard (FiskeriLAG Nord) sekä Heidi Helkiö-Mäkelä.

Ulkomaalaiset puhujat sekä Liettuan maa- ja metsätalousministeriön ministeri kuuntelemassa johtavaa asiantuntijaa, Simona Utairaitea.

Konferenssissa tapaan laivanrakentajan, joka toimii hieman Perinnelaivayhdistys Ihanan tyyppisessä yhdistyksessä. Vytautas Pasinskas kanssa keskustelen tulkin välityksellä mahdollisesta yhteishankkeesta. Pasinskas kertoo, että yhdistys rakentaa tällä hetkellä viikinkiaikaista puulaivaa. Vytautas Pasinskas vaikuttaa kiinnostuneelta ja vaihdamme vielä yhteystietoja hänen kanssaan. Erityisen kiinnostunut hän vaikuttaa olevan Perinnelaivayhdistys Ihanan tietotaidon välittämisestä Liettuaan. Latvialaisia laivanrakentajia, joita minun myös piti tavata, ovat valitettavasti jättäneet saapumatta konferenssiin. Keskustelen myös tanskalaisten kanssa mahdollisesta yhteistyöstä ja he antavat eri tahojen yhteystietoja, joihin voin olla yhteydessä.

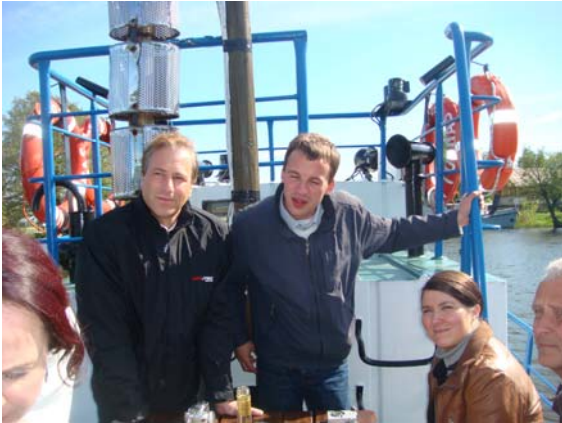

Keskustelua mahdollisesta yhteishankkeesta laivanrakentaja, Vytautas Pasinskasin kanssa.

Konferenssin ja maittavan ruokailun jälkeen, lähdemme retkelle Minge-joelle Curonian laguunille, jossa kiertelemme maisemia ihailen.

Ruoka- ja juomatarjoilut ovat todella maittavat ja jokiretki mukava aurinkoisessa säässä.

Kuvassa Lars Hedegaard, FiskeriLAG Nordista, Liettuan maa- ja metsätalousministeriössä Leader-toimintaryhmien kansainvälisiä asioita hoitava Marius Kairys, sekä Heidi Helkiö-Mäkelä.

Jokiretkellä oli myös TV-kuvaaja paikalla.

Kalamiehiä kokeilemassa onneaan.

Jokiretken jälkeen syötiin maittava illallinen ja kuunneltiin kiitospuheita.

Palaamme väsyneinä hotellille. Suurin osa ihmisistä on lähdössä jo kohti kotia, mutta oma lentoni lähtee vasta seuraavana aamuna. Olen jossain vaiheessa esittänyt kiinnostukseni päästä tutustumaan Klaipedan kaupunkiin ja Gediminas Ragauskas (Klaipedos LAGFA) kutsuikin vielä minut ja Karsten Hagel Jensen pienelle kiertojelulle. Käymme tutustumassa mm. Klaipedan suureen satamaan, joka todellakin on aika vaikuttavan kokoinen. Alue muistuttaa suuresti Yyteriä, eikä vähiten hiekkamäärän takia. Rannalta lähtiessä hiekkaa on niin kengissä kuin silmissäkin.

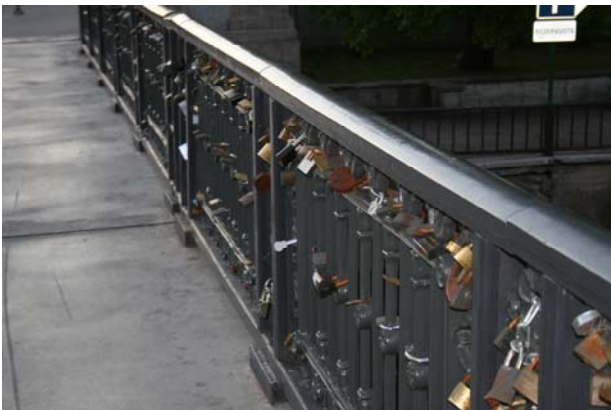

Klaipedan satama on Liettuan ainoa satama Itämerellä.

Satamasta jatkamme matkaa takaisin kaupungin keskustaan, jossa huomion ensimmäiseksi herättää Dane-joen varressa lepäävä purjelaiva Meridianas. Laiva on Gedimias Ragauskasin mukaan rakennettu Suomessa vuonna 1948 sotakorvauslaivaksi. Purjelaiva on yksi kaupungin kauneimmista nähtävyyksistä ja sitä pidetään Klaipedan symbolina. Klaipedan purjehduskoulu käytti laivaa aikoinaan koulutuspurjehduksiin, jonka jälkeen laiva myytiin ravintolalaivaksi. Laivan omistaja päästi laivan rapistumaan ja Klaipedan ylpeys oli jo miltei tuohon tuomittu. Joitain vuosia myöhemmin asianajaja, A. Žičkus kaikkien onneksi osti laivan ja kunnosti Klaipedan ylpeyden takaisin vanhaan loistoonsa. Nykyisin laiva toimii taas ravintolalaivana aivan kaupungin keskustassa.

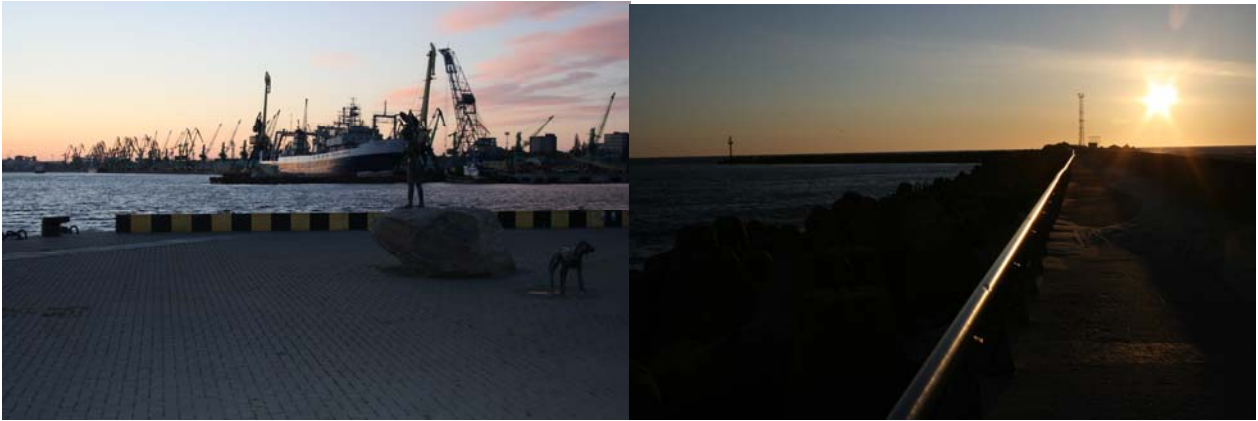
Aivan Klaipedan keskustassa Dane-joen varressa on ravintolalaiva Meridianas, joka on suomalaisten aikoinaan rakentama sotakorvauslaiva. Klaipedan vanha kaupunki on aivan joen vieressä.

Klaipedan asukkailla on rakastuessaan tapana kiinnittää kaupungin siltaan lukko, johon on kaiverrettu rakastavaisten nimet. Toisessa kuvassa kaunista Klaipedan vanhaa kaupunkia.

Hieno Klaipėda hotelli on aivan kaupungin keskustassa.

Klaipėdan suuri satama-alue. Sataman vastakkaisella puolella on mm. suosittu delfinaario.

Turistit tutustumassa Klaipėdan satamaan sekä viimeisenä kohteena paikalliseen publiin. Pubissa kerrattiin Liettuan historiaa ja katsottiin samalla Euroviisuja.

Kaupunkikierroksen jälkeen kävimme vielä tutustumassa paikalliseen publiin. Gedimias Ragauskas kertoi meille Liettuan ja Klaipėdan historiasta. Ragauskas kertoi mm. että Klaipėdan entinen nimi oli Memel. Klaipėdan perustivat balttilaiset heimot 1100-luvulla. Se kuului pitkään Itä-Preussiin, jolloin sitä kutsuttiin Memeliksi.

Versaillesin rauhan jälkeen kaupunki ympäristöineen erotettiin Saksasta, ja Memelin alue oli Kansainliiton mandaattihallintoalueena ranskalaisten hallitsemana. Liettualaiset kuitenkin hyökkäsivät alueelle 1923 ja ranskalaiset vetäytyivät. Kansallissosialistisen työväenpuolueen Saksassa tapahtuneen valtaannousun jälkeen ja Saksan saatuaan hallintaansa Itävallan, Sudeetit, Böömin ja Määrin, Saksa vaati myös Memeliä. Se liitettiin Saksaan 22. maaliskuuta 1939 ennen toisen maailmansodan alkua.

Toisen maailmansodan loppuvaiheissa, loppuvuodesta 1944 ja 1945, asukkaat pakenivat taisteluista. Puna-armeija valtasi kaupungin tammikuussa 1945 ja se annettiin takaisin Liettuan sosialistiselle neuvostotasavallalle. Monet jäljelle jääneistä asukkaista karkotettiin Siperiaan ja loput siirrettiin Saksaan.

Historian tunnin jälkeen oli aika palata hotelliin nukkumaan.

Perjantai 15.5.

Aamulla varhain odottelimme hotellin edessä taksikyytiä, josta meille oli edellisenä iltana kerrottu. Taksia ei kuitenkaan kuulunut, eikä sitä meille ilmeisesti oltu edes koskaan tilattu. Hotellin johtaja kuitenkin tarjosi meille ystävällisesti ilmaisen taksimatkan Palangan lentokentälle. Kotimatka kesti lentoineen ja linja-autokuljetuksineen kotiin yli 12 tuntia kuten mennessäkin. Matka oli antoisa ja lähtisin mielelläni myös uudestaan Liettuaan, vaikkapa hankeyhteistyön merkeissä.

TULOKSIA

Sekä liettualaiset että tanskalaiset olivat kiinnostuneita yhteistyöstä Perinnelaivayhdistys Ihana ry:n kanssa. Mahdollisille hanketoimijoille on toimitettu hanke-ehdotus.

Vierailu Liettuassa EU-konferenssissa oli paitsi opettavaista, se sai aikaan myös uusia ystävyysuhteita.